

VODIČO TRUJAL E SOCIJALNIKANI POTPORA

E KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI

Sufinancira
Europska unija

VODIČO TRUJAL E SOCIJALNIKANI POTPORA

E KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI

Zagreb, 2026.

Ikalutno:

Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti

E publikaciakoro anav:

Vodičo trujal e socijalnikani potpora e Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti

Tiražo:

20 kotora

E ikaldipaskoro berš:

2026.

Kontakt:

Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti

Zagreb, Ulica Ivana Dežmana 6

Tel: +385 1 4598 300

E-mail: pisarnica@hzsr.hr

Web: www.socskrb.hr

Rinčhibjaripe:

ART PRIJEVODI d.o.o.

Dizajno:

PixArt, Obrt za dizajn i marketing

Štampipe:

Kreativna poslovna rješenja d.o.o.

O saikeripe akale materijaleskoro si korkoro džovapialipe e Kroacijako zavodoskiri vaši socijalnikani buti.

Vodičo trujal e socijalnikane potpore ando Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti si kerdo ano sklopo e proektoskoro Nevi perspektiva e Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti – Barjaripe thaj rekonstrukcia vaši zorali potpora ani khedin. O proekto kerel pe ano sklopo e Poziveskoro Barjaripe e infrastrukturakoro vašo Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti sar potpora te kerelpe procesi e deinstitutionalizacia andral o Programi Konkurentnost thaj kohezia 2021.–2027.

O proekto si sufinansirimo e sredstvencar ando Europsko fond vašo regionalno barjaripe thaj e Themuteskoro buđeti andi Republika Kroacija.

Skeniraj o kod

www.socskrb.hr

**POKINDINA ANO SISTEMO
E SOCIJALNIKANE ARAKHIPASKORO**

SOCIJALNIKANE SEVINA

**MJERE E FAMILIJAKRO-PRAVNO
E ČHAVORENGORO ARAKHIPA**

UDOMITELJSTVO

GALJANIPE

POSVOJENJE

„ART PRIJEVODI“
ART PRIJEVODI D.O.O.
Ilica 143
10 000 Zagreb
OIB: 06166146535

PRIJEVOD S HRVATSKOG JEZIKA NA ROMSKI JEZIK RINČHIBJARIPE KATAR E KROACIJAKIRI ČHIB KI ROMANI ČHIB

Tekst s hrvatskog na romski jezik prevela je za to ovlaštena tvrtka ART PRIJEVODI d.o.o., Ilica 143, 10000 Zagreb, OIB: 06166146535.

E teksto katar e Kroacijakiri ki romani čhib kreda rinčhibjaripe e autorizirano firma ART PRIJEVODI d.o.o., Ilica 143 10000 Zagreb, OIB 06166146535.

Data(datum)

05. 02. 2026.

manuš (potpis ovlaštene osobe)

WISSAM SULAIMAN

ART PRIJEVODI d.o.o.

ART PRIJEVODI d.o.o.
ZAGREB
OIB: 06166146535

1	UVOD	8
	Ciljo thaj svrha e Vodičeskiri	8
	Kaske si o Vodičo namenimo?	9
2	ROLA THAJ BUTIKERIPE E KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI	11
	Djelokrugo e butjakoro ando Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti	11
	Vizija	12
	Misija	12
	Role thaj funkcije ando Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti	13
3	LIBARNE ANO SISTEMO ANO SOCIJALNIKANO ARAKHIPA	14
4	POKINDINA ANO SISTEMO E SOCIJALNIKANE ARAKHIPASKORO	16
	Tipura pokindina ando sistema andi socijalnikani galja	17
	Fundina vaš ginatin o pokindina ande sistema e socijalnikani galja	22
5	SOCIJALNIKANE SEVINA	23
	Tipoja e socijalnikane sevina	24
6	MJERE E FAMILIJAKRO-PRAVNO E ČHAVORENGORO ARAKHIPA	27
	Mjere pala zaštita e pravengo thaj dobrobit e čhavoresko andar nadležnost andro Zavodo	27
	Mjere pe arakhlipe e prava thaj čhavoresko dživdipe andar sudsko autoriziripe, so šaj phenel pe predlog e Zavodostar	29
	Obavezno savjetovanje	30
	Plan pe barabarutni parivarnengi galja	32

Keripe buti e čhavoreskere imovina.....	32
Tužba thaj thanesko autoriziripe ande procedura Vaši riješavanje pučhiba palo parivarne galje, ostvarivibe personalnikane odnosa e čhavorea le parivarnosa thaj e čhavoresko parvardipe.....	33
Sporura vašo čhavoresko parvardipe.....	33

7 **UDOMITELJSTVO** **34**

So si udomiteljstvo?.....	34
Tipoja e udomiteljstva.....	34
Čhavorengoro udomljavanje.....	35
E čhavoresko thanardipe.....	36
Suradnja e čhavoreskere biološko familija.....	37
Udomljavanje e bare manušen.....	37
Pokindina palo udomiteljsko keribe.....	37

8 **GALJANIPE** **39**

Tipoja ando galjanipe.....	39
Procedura pala leljardipe ando butjakoro kabilipe.....	39
Ko šaj te avel galjaniko?.....	40
E galjanikereskere dužnostija.....	42
Štićenikosko zastupanje.....	42
E galjanikoskoro džovapipe.....	42

9 **POSVOJENJE** **43**

Pretpostavke andi posvojiteljengiri rig.....	43
Miškalnipe andi procedura.....	44
Procjena podobnosti thaj prikladnosti pala posvojenje.....	44
Arka thaj potpora palal zasnivanje posvojenja.....	45
Pravo pala uvid ande podatke Vaši posvojenje.....	45

CILJO THAJ SVRHA E VODIČESKIRI

Akava informativno Vodičo trujal socijalnikani potpora ando Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti kerdo si ko jekh jednostavno, sažeto thaj dostupno modo kova del informacije ando prava thaj sevina save o manuša šaj te arakhen ano sklopo e Kroacijako butikeripaskoro zavodo vaši socijalnikani buti:

Svrha e Vodičeskiri si:

Te sikavel importantna tipoja andi socijalnikani potpora, naročito ano lovenge pokindina, socijalnikane sevina, e čhavorengoro thaj alternativno arakhipa.

Te lokjarel e labarnenge te šaj lačhe te snađinenpe ano sistemi ando socijalnikano arakhipa thaj te ostvarinen pe prava.

Te informirinel e manušen pal šajdipa thaj procedure save si povezime e familijakere pravija thaj kazneno-pravija ando čhavorengoro arakhipa.

Te barjarel o džandipe pal udomiteljstvo thaj posvojenje sar importantno tipoja ando posvojiba.

Te zorarel e labarnen te roden arka kana trubul lende thaj te barjarel o povjerenje ano institucije sar so si socijalnikano arakhipa.

Lovengre pokindina katar o sistemo ando socijalnikane arakhipa (sar so si garantirimi i minimalno pokindin, inkluzivno dodatko, pokindin vašo khereskere troškija, jekhvaktuni pokindin thaj avera tipoja andi pokindin).

1

Socijalnikane sevina, sar so si savjetovanje, thanardipe, arka ano kher thaj avera tipoja andi potpora.

2

SAKERIPE E VODIČESKORO NAROČITO PHANDEL PE KO:

Mjere vašo čhavorengoro arakhipa, uključime si preventivne thaj interventne tipoja vašo familijakere-prava thaj arakhipaskere kazneno-prava.

3

Udomiteljstvo thaj posvojenje sar tipoja e arakhipaskiri vašo čhavore save nanaj len parivarnegero arakhipa.

4

KASKE SI O VODIČO NAMENIMO?

Akava Vodičo namenimo si sa e manušenge save mangel te džanen pobuter ando prava, pokindina thaj sevina katar o sistemo e socijalnikano arakhipa andi Republika Kroacija. O Vodičo šaj te ovel labarnikano e stručnjakenge save den arka e labarnenge kana mangel te arakhen peskere prava bilo kaj te keren buti ando themuteske institucije, privatne prakse vaj e organizacije ando civilno dršтво.

Majbut informacije, nevipa thaj obrascija rode ande Zavodosko stranica:

www.socskrb.hr

Skenirin o kod

01/4598-300

korisnik100@socskrb.hr

2 ROLA THAJ O KERIPE ANDO KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI

DJELOKRUGO E BUTJAKORO ANDO KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI

E Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti si javno institucija savi kerel buti ano sistemo e socijalnikano arakhipaskoro, thaj osnovimo si pal o Zakono vašo socijalnikano arakhipa (Narodne novine br. 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23, 61/25). E Zavodosko themakoro fundavno si Republika Kroacija, a prava thaj obaveze e themelutne vlasteskere ano leskoro anav kerel o nadležno ministarstvo, Ministarstvo e butjakoro, penzijakere sistemaskoro, familijakoro thaj socijalnikane politike. O Zavodo del savin ando socijalnikano arakhipa, ando familijakre pravija thaj kazneno-pravno e čhavorengoro arakhipa, ando udomiteljstvo thaj kerel buti thaj ando avera upravno thana, sar so phenel o važećo zakono thaj o propisija.

O Zavodo kerel buti katar peskoro djelokrugo trujal:

- Centralno služba savi isi ando Zagreb, ● Regionalne kancelarije, ● 21 županijakere službe, ● 94 područne kancelarije kola keren dostupno prava ano sistemo vašo socijalnikano arakhipa te oven dostupna ani sa o teritorija andi Republika Kroacija.

I centralno služba ustrojimi si vašo keripe e stručno-analitičko, administrativne, pravne, ekonomske thaj avera butja thaj koordinirinel o keripe e sa e županijakere službencar thaj područne kancelarijencar.

Regionalna kancelarije ustrojinen pe vašo područja ko 4 regije: Grad Zagreb, Srednja Kroacija, Primorska Kroacija thaj Istočna Kroacija.

Županijakere službe ustrojime tane vašo područje e sako jekhe jedinickiri e regionalno samouprave thaj i diz o Grad Zagreb a područne kancelarije ustrojime vašoi područje ko jekh vaj pobuter opštine, jekh vaj pobuter dizija vaj jekh rig ko dizijakro područje.

VIZIJA

Maj lacho thaj trasparenteo sistemo ando socijalnikano arakhipa vašo sa o libarne, save ka arakhen kvalitetna sevina ano peskere lokalno khedina, jekesiale ano sa e organizacijakere jedinice ando Zavodo.

Te zorarel pe preventivno keripe, te del korkori arka, thaj te uključinen pe o libarne ano dživdipe e društveno khedina, trujal aktivno keripe thaj uzal arka e sa e akterencar ani lokalnikani khedin, a o cilj si te ostvarinen manušengere pravija thaj te postigninipe i socijalnikano prava vašo sa o članija andi lokalno khedin.

MISIJA

Trujal aktivno keripe, o Zavodo kerel buti vašo anglinkeripe e socijalnikano arakhipaskoro sistemi, trujal jekesialo postupanje thaj afirmativno pristup e organizacijske jedinice ando Zavodo.

Ano sklado e načelencar ando socijalnikano arakhipa o Zavodo del thaj osigurinel arka thaj potpora sa e manušenge save avile ando nepovoljne dživdipaskere šajdipa, personalna, familijakoro thaj materijalno pharipa, thaj uzal lende thaj uzal avera akterencar ano lokalno khedin, zorarel len vašo odgovorno galja palpeste, vašo lačharipe thaj anglinkeripe tari lengiri dživdipaskiri kvaliteta.

ROLE THAJ FUNKCIJE ANDO KROACIJAKO ZAVODO VAŠI SOCIJALNIKANI BUTI

E Kroacijako zavodo vašī socijalnikani buti isi ključno rola ano sistemo e socijalnikano arakhipaskoro andi Republika Kroacija. Leskoro osnovno funkcija si te usmerinipe ko delipe arka e manušenge, parivarnenge thaj grupenge save si ano lošno socijalnikani situacija vaj save arakhen pe ko razna rizikija.

O Zavodo kerel adala funkcije:

- **Procjeninel o trubutnipe taro libarna** thaj lengere parivarne a o cilj si te utvrdinen o pravo ano socijalnikano pokindina thaj sevina.
- **Del činavdi** pal kerdinkeralipe prava katar o sistemo e socijalnikano arakhipa, pal o zakonska propisija thaj pal uvid ano čačutne libarnengoro dživdipaskere okolnosti.
- **Del savjetodavno thaj stručno arka** e manušenge ano phare dživdipaskere situacije, uključime tane o čhavore, phure manuša, manuša e invaliditetosa, parivarne ano riziko thaj avera osetljivo grupe.
- **Kerel mjere vašo čhavorengoro thaj bare manušengoro arakhipa** ani čipota kana isi zanemarivanje, zlostavljanje, nasilje vaj kana phagerel pe o pravo.
- **Učestvujujel ano procedure andro posvojenje thaj udomiteljstvo**, uključini priprema, procjena thaj praćenje e udomiteljen thaj posvojiteljen.
- **Organizirinel thaj koordinirinel socijalnikano sevina** ani khedin, ani saradnja e avera kola den o sevina.
- **Isiljen suradnja e avera institucijencar** – sikljovnjencar, satipaskere institucije, sudencar, policija thaj organizacije ando civilna khedina – vašo sveobuhvatno arakhipa thaj arka e libarnenge.
- **Pratinel, kerel nadzor thaj unapredinel o keripe** ko pire područne kancelarije thaj osigurinel jekhto thaj jekesiali primjena propisija ano nacionalno nivo.

Ciljo taro sa akala funkcije si te osigurinen efikasno pravovaktuno thaj sveobuhvatno arka e manušenge save si ano socijalnikano osjetljivo thaj rodipeno dživdipaskere okolnostija.

3 LIBARNE ANO SISTEMO ANO SOCIJALNIKANO ARAKHIPA

Pokindina thaj sevina ano sistema e socijalnikano arakhipa, namenime si socijalnikano ugrozime manuŝenge ano nepovoljno personalnalno vaj familijakere okolnostija. Pokindina thaj sevina ostvarinen pe ano sklado e libarnengoro trubutnipencar thaj e zakonosko okvirencartaro socijalnikano arakhipa.

Manuŝa ani phari materijalno situacija

- Korkore manuŝha thaj kherutne khedina save nanaj lende dosta sredstvija vaŝi fudavne dŝivdipaskere trubutnipe thaj save naŝti te osigurinen pe korkore peskere butjasa, prihodencar, imovinasava vaj trujal manuŝa save trubul te len arka.

Čhavore thaj terne manuŝa so isilen trubutnipa

- Čhavore bizo parivarne vaj save nanaj len sar so trubul parivarno arakhipa
- Čhavore viktime ando nasilje vaj o čhavore kola bikinen pe (trgovina ljudima)
- Čhavore so isi len pharipe ko razvoj, odstupanje vaj rizik
- Čhavore save isi len problemura ano vjavaharipe
- Čhavore bizo nadzor, thaj čhavore andro avera thema bizi pratinja
- Terne pherde berŝengere manuŝa, thaj adala save isi len problemura ano vjavaharipe
- Čirlutne libarne so sinelen sevin andro thanardipe vaj organizirimo stanovanje kaske panda trubul te osigurinelpe stanovanje, majviše dŝi ko 26 berŝ, vjavaharikanes dok si redovno ano sikljovipe

Parivarne thaj khamnja manušnja bizi potpora

- Khamne manušnja thaj parivarne e čhavorenca dži jekh berš, iznimno dži ko trin berša, bizi parivarni arka thaj bizo adekvatno dživdipaskere uslovija

Familije ano kriznio situacije

- Familije kase trubul stručno arka vaj potpora adaleske so si phagerde o vjavaharipa vaj so isi bilačhe okolnostija

Manuša e invaliditetosa thaj satipaskere pharipa

- Manuša e invaliditetosa save našti korkori te keren fudavne dživdipaskere trubutnipa
- Manuša save sebepi phuripe vaj sebepi nasvalipe našti peste te arakharen

Viktime ando nasilje thaj e trgovina e manušencar

- Bare manuša kola si viktime ando nasilje ani familija vaj avera formakro nasilje thaj viktime andi trgovina e manušencar

Manuša kola si ovisnicija

- Manuša save si ovisne andro alkohol, droge, kocka vaj avera tipoja andri ovisnost

Bikherutne manusha-beskučnicija

- Manuša save nanaj len kaj te dživdinen, ni sredstva vašo pokibe kolencar bi shaj te pokinen o troškija andro kher vaj stani, a save si smestime vaj koristinen o sevina andro dživdinipe, lelino than vaj prenočište

Avera manuša kaste isi avera trubutnipa

- Sa avera manuša save ispuninen uvjetija propisime e Zakonosa pal socijalnikano arakhipa.

Posebna libarnengre kategorije

- Libarne kola isilen inkluzivno dodatko manuša save ostvarinen pravo ko inkluzivno dodatko andro o Zakono andro inkluzivno dodatko
- Libarne kola si ki sevin andri personalno asistencija, manuša e invaliditetosa save ostvarinen pravo ki personalno asistencija andro Zakono andri personalno asistencija

4 POKINDINA ANO SISTEMO E SOCIJALNIKANE ARAKHIPASKORO

Skenirir o kod

O pokindina ano sistemo ando socijalnikano arakhipa andi Republika Kroacija predstavinen ključno finansijsko arka e dizutnenge ano lošna dživdipaskere situacije, a lengoro ciljo si te osigurinen osnovo egzistencija thaj te smanjinel socijalnikani isključenost e manušenje kola si ano lošno situacije.

Akala pokindina namenime si manušenje save sebepi nasvalipe, invaliditeto, phuripe, bizi buti vaj sebepi avera razlogija našti korkori te osigurinen sredstvija vašo dživdipe, niti šaj te len adala katar o obaveznikija andro parvardipe.

Pravo ko pokindina ando sistemo andri socijalnikano arakhipaskoro, ostvarinel pe trujal činavdipe andro Kroacijako zavodo vašo socijalnikani buti, palal utvrdime fakte ano procedura, sar so si socio-ekonomske prvajke, imovinsko thaj dohodovno ograničenje (cenzus), satipeskoro xali thaj avera zakonencar propisime šartija.

O prava ko jekhmanušalke pokindina odredime si zakonencar thaj podzakonska aktenca, a i procedura vašo kerdinkeralipe e pravengoro, kerel o Kroacijako zavodo vašo socijalnikani buti, ani saradnja e avera institucijencar sar so si jedinice andi lokalna thaj područna (regionalna) samouprava thaj avera javna institucije ano područja e sastipaskoro, sikljovipaskoro thaj butikerispaskoro.

TIPURA POKINDINA ANDO SISTEMO ANDI SOCIJALNIKANI GALJA

1. Garantirimi minimalno pokindin

Pravo ki garantirimi minimalno pokindin angigarelpe korkoro manuŝeske vaj khereske kaj nanaj dosta love te podmirinel fudavne dživdipaskere trubutnipa (xaben, beŝipe, ŝheja thaj avera), thaj akala love naŝti te sigurinenen ni andar korkore prihodija, ni andar manuŝa kaj trubun te galjinen len, ni andar izdavanje, zakup, bikiba nekretnina vaj pokretnina.

Pravo ki garantirimi minimalno pokindin naŝti te ostvarinol:

- manuŝ kaste isile registririme vorda, savo vrednost na naklja 40% osnovica,
- manuŝ kaj phandel ugovor vaŝ dživdipaskoro parvardipe,
- butijakoro-sposobno manuŝ (vaj ekvaŝ butjakoro-sposobno) kaj nanaj upisimo ando Kroacijako zavodo vaŝ butideipe,
- manuŝ kaj činada o ugovor vaŝi buti ando periodo e ŝov masek anglal te kekrel o postupko vaŝo angigar prava,
- manuŝ kaj isi le dosta korkore love te podmirinel o fudavne dživdipaskere trubutnipa.

2. Pokindin vaŝo beŝipaskere xardžipa

Pravo ki pokindin vaŝo beŝipaskere xardžipa angigarelpe libarnese e garantirimi minimalno pokindina, numaj bikhereskoro kaj si ande konako vaj lelino than manuŝese kaj si priznato sevin andro thanardipe vaj organizirimo beŝipe, viktima andro nasilje andi parivar, viktima e trgovina manuŝencar kaj isi priznata sevin e thanardipe ande krizne situacije. Xardžipa e beŝipaskere obuhvatinen e najamnina, komunalne dažbine, grejanje, pani thaj avera xardžipa so ule palo butja kaj kerena vaŝ ŝukarkeripe e energetske učinkovitost e khereske.

Pravo ki akija pokindin angigarel e lokalno samouprava, libarnenge kola labaren o prava e garantirime minimalne pokindina.

3. Pokindin vaŝ phagerdo kinutno e energenta

Pravo ki pokindin vaŝ phagerdo kinutno e energenta angigarelpe korkoro manuŝeske vaj kherese kaj ispuninel uslovija vaŝo statuso e phagerdo kinutno, sar so propisinen o zakonija andro energetske sektor.

Akija pokindin si namenimi korkorese vaj kherese kaj andar nepovoljno socijalnikano thaj imovinsko xali isi pharimata te podmirinel xardžipa taro energenatija.

Pravo ki akija pokindin, palo važeči propisija, šaj te angigarel libarnenge:

- e garantirime minimalne pokindina,
- e personalno invalidnina, te nanaj len osigurimo thanardipe vaj organizirimo bešipe,
- e inkluzivno dodatak andi 1., 2. vaj 3. razina andi potpora,
- e nacionalno pokindin vašo phure manuša,
- e lovengo pokindin vašo civilno viktime ando Domovinsko rat.

Te ando jekh kher dživdinen duj vaj pobut manuša kaj si libarne ando jekh vaj but akala prava, o kher šaj te ostvarinel pravo ki pokindin vaš phagerdo kinutno e energenata. O rodipe vaš angigar prava, anel pe ande područno ofiso e Kroacijako zavodo vašo socijalnikani galja, savo anel činavdipe vaš angigar prava ko akija pokindin.

Ando činavdipe kaj libarnese angigarelppe pravo ki pokindin e phagerdo kinutno energenta utvrđinel pe:

- statuso e phagerdo kinutno,
- angigar prava ki pokindin ande regularnikano iznoso, vaj tipo thaj opseg e prava kaj pripadini libarnese palo zurardo statuso,
- čhand sar lethanindipe ande parvardo e xardžipa e energija, vaj čhand pokinipe e pokindina.

4. Pokindin vašo personalne trubutne

Pravo ko pokindin vaš personalne trubutnipa angigarelppe čhavoreske ande osnovnoškolsko thaj srednjoškolsko vaxt, avera terne pherdeberšheskere manušeske, bare manušeske thaj phure manušeske, savo isile priznato pravo ki sevin ano thanardipe vaj organizirimo bešipa, te andar korkoro prihodo naštinel te kerel peskere personalne trubutnipa ando thanardipe vaj organizirimo bešipe.

5. Jekhputni pokindin

Jekhputni pokindin angigarelppe korkorinese vaj kherese kaj, pala parvardo o izvanredno xardžipa kaj ulje ki akija dživdipaskiri okolnosti (bijandipe vaj čhavoreskoro sikljovipe, nasvalipe vaj e familijakere manušeskoro meripe, prirodne nepogode thaj avera), naštinel te podmirinel fudavne dživdipaskere trubutnipa. Pravo ki jekhputni pokindin isilen thaj posvojitelji pala zasnovano posvojenje vaš trubutnipa e posvojime čhavoreskere, a roko vaš denipe o rodipe si šov masek andar dive so zasnovisajlo o posvojenje.

Jekhputni pokindin šaj te delpe thaj andi natura, te palo utvrđime okolnosti procjeninel pe kaj o libarno na ka koristinel pokindin sar so trubul.

6. Pokindin vaš parunibaskoro xardžipa

Pokindin vaš parunibaskoro xardžipa angigarelpe fizičko vaj pravno manušeske kaj podmirinda parunibaskoro xardžipa vaj kerdja sevin parume manušeske:

1. savo na sine les zakonsko vaj ugovorno manuš kaj trubul te arakhi les
2. savo ando vaxt e meripaskoro sas libarno:
 - a) e garantirime minimalne pokindina vaj membro e khereskoro kaj si libarno akale prava
 - b) e prava ki sevin e thanardipeskoro vaj organizirime bešipaskoro palo činavdipe ando Zavodo.

Pokindin vašo parunibaskoro xardžipa angigarelpe dži ando iznoso e fudavne e parunibaskoro xardžipa ando than kote sine o paruniba, vaj ando e leberneskoro paluno dživdinipaskoro than ki Republika Kroacija, te o paruniba kerel pe avral andi Republika Kroacija. Ando iznoso računinel pe thaj xardžipa e prevozeskere dži ando than o paruniba vaj dži ki themeski granica, te o paruniba kerel pe avral andi Republika Kroacija.

7. Pokindin vaš redovno studiripe

Libarno kaste isi pravo ki sevin e thanardipeskoro vaj organizirimo bešipa angigarelpe pravo ki pokindin vašo redovno studiripe, sar redovno vaj izvanredno studento ande univerziteto vaj stručno studiripe, neovisno andar imovinsko xali, majdži biš thaj šhov berš.

Pokindin angigarelpe thaj ačhel ko mirovanje e studentoskere obaveze vašo vojno roko, vašo khamipe, thaj dži jekh berš e čhavoresskoro dživdipe, vašo durutno nasvalipe thaj ande avera opravdime situacije ko studiripasko prekid.

8. Pokinipe e xardžipa andro thanaripe vašo učeničko kher

Pokinipe e xardžipa e thanardiipe ando učeničko kher angigarelpe čhavoresske vaj terne pherdeberšekere manušeske, e čhavoresske ki srednjo sikljovni, te:

- isi pharo imovinsko xali thaj nanaj membro e khereske kaj si libarno e garantirime minimalne pokindina,
- si smestimo andi udomiteljsko familija, a sikljol pe avral andar e udomiteljeskoro bešipaskoro than.

Xardžipa pokinel o Ministarstvo andro butijakoro, mirovinsko sistema, familija thaj socijalnikani politika, palo odredbe ando ugovor vašo thanardiipe e učenikose ando učeničko kher.

9. Statuso e parivarno sastarino vaj statuso e sastarino

Statuso e parivarno- sastarino vaj statuso e sastarino, angigarelpe vašo čhavoreskiri sastarin kaj isi pharimata ando razvijipe vaj manušeske kaj isile invaliditeto, savo:

- si ovisno andar e avera manušeskiri arka thaj sastarin, kaj vašo e dživdipaskoro othemnje trubul specialno medicinsko-tehničko arka, pala doktoreskiri preporuka,
- si nepokretno, thaj koristinel ortopedska pomagala,
- isi autistično poremećaj e 4. stupnjo,
- isi but tipo oštećenja e 4. stupnjo (fizičko, mentalno, intelektualno vaj osjetilno), pala save si ovisno andar arka thaj sastarin vaš fudavne dživdipaskere trubutnipa.

Te andi familija isi duj vaj pobut čhavore kaj isi pharimata ando razvijipe vaj manuša kaj isi invaliditeto, statuso e parivarno sastarino šaj te angigarelpe e sol duj parivarnenge.

Pravo ko statuso e sastarino šaj te angigarelpe bračno vaj izvanbračno partnerenge, thaj životno vaj neformalno partnerenge.

Te o čhavo nanaj les parivarne, vaj na dživdinol olencar, vaj von naštinen te den les trubutni sastarin, pravo ko statuso e sastarino šaj te angigarelpe rođakese, familijake thaj pobočna linija dži dujto stupanj.

Pravo ko statuso e sastarino, angigarelpe manušese palo e manušeskoro izboro kaj isi invaliditeto, pala suglasnost e manuše so si invalidi vaj suglasnost andro leskoro zakonsko zastupniko.

10. Pokindin e prevozeskere xardžipa vašo sikljovipe

Pokindin vaš xardžipa e prevozeske vaš sikljovipe, angigarelpe čhavoreske kaj isi pharimata ando razvijipe thaj manušeske kaj isile invaliditeto, thaj učenikose ki srednja sikljovni palo prikladno programo e terbiatipe thaj obrazovanje vaj osposobljavanje vašo korkoro arakhlipe.

Pokindin angigarelpe thaj učenikose, ki srednja sikljovni kaj si smjestimo andi udomiteljsko familija vaj ando familijako kher, a sikljol pe avral andar e dživdinipaskoro than, thaj učenikose andi srednja sikljovni kaj si e kherskoro membro kaj isi pravo ki garantirimi minimalno pokindin.

Pokindin obuhvatini xardžipa e prevozeske ando džalipa thaj ande iranipa thaj angigarelpe palo najtikni cena vaš redovna prevozna sredstva e javno prevozeske vašo najkratko relacija, te o libarno vašo prevoz koristinel pire vorda, pokindin angigarelpe ande visina andi cena e karta andro javno prevoz.

Akaja pokindin angigarelpe te o prevozo na nanaj osigurimo palo avera temelo.

11. Inkluzivno pokindin

Inkluzivno pokindin si lovengiri pokindin namenimi e manuŝeske kaste isi invaliditeti, vaŝ te phandel pe razne barijere kaj ŝaj te prepreĉin lesko pherdo thaj efikasno uĉestvovanje ando druŝtvo, andral jekh barabarno temelo sar thaj e averaa manuŝa.

Akaja potpora razvrstinel pe ande pandŝ razine, palo tipo thaj pharipe e invaliditetoskiri – oŝteĉenja e funkcionalne libarneskere kabilipa, kaj si utvrdime palo nalaz thaj miŝljenje andro zavodo vaŝo vjeŝtaĉenje, profesionalno rehabilitacija thaj butikeripe e manuŝenge kaj isilen invaliditeti, palo propisija kaj regulirinen vjeŝtaĉenje thaj metodologija e vjeŝtaĉenjeskiri.

Pravo ko inkluzivno pokindin ande iznoso e 1., 2. thaj 3. razina angigarelpe:

- bare manuŝeske kaj isile tjelesno, mentalno, intelektualno vaj osjetilno oŝteĉenje, kaj si leske utvrdimo trito vaj ŝarto stupanj e teŝina e invaliditeta – oŝteĉenja andro funkcionalne, palo propisija andro vjeŝtaĉenje thaj metodologija andro vjeŝtaĉenje, thaj kaj isi e manuŝeskoro statuso kaj isi invaliditeto palo zakon kaj regulirini o registar e manuŝenge kaj isilen invaliditeti,
- ĉhavoreske kaj isile tjelesno, mentalno, intelektualno vaj osjetilno oŝteĉenje, kaj si leske utvrdimo dujto, trito vaj ŝarto stupanj e teŝina e invaliditeta – oŝteĉenja e funkcionalne sposobnosti, palo propisija andro vjeŝtaĉenje thaj metodologija andro vjeŝtaĉenje, bizo obzir ko statuso e manuŝeskoro kaj isi invaliditeto.

Pravo ko inkluzivno pokindin ande iznoso e 4. thaj 5. razina angigarelpe:

- bare manuŝeske thaj ĉhavoreske kaj isi tjelesno, mentalno, intelektualno vaj osjetilno oŝteĉenje, kaj si lenge utvrdimo dujto vaj trito stupanj e teŝina e invaliditetoskiri – oŝteĉenja taro funkcionalne kabilipa, palo propisi andro vjeŝtaĉenje thaj metodologija andro vjeŝtaĉenje, bizo obzira ko statuso e manuŝeskoro kaj isi invaliditeti.

Pravo ko inkluzivno pokindin na angigarelpe manuŝeske:

- kaj si leske priznata sevin andro thanardipe vaj organizirimo beŝipe, palo zakon kaj regulirini socijalnikani galja vaj palo avera propisija,
- kaj ostvarinel personalno invalidnina palo posebne propisija,
- kaj ostvarinel dodatno pokindin vaŝi arka thaj galja palo posebne propisija, numaj libarne kaj pravo ki arka thaj galja ostvarinde palo propisija e mirovinsko thaj invalidsko osiguranje kaj vaŝinde dŝi 31. decembro 1998 berŝ.

Dodatno, pravo ki inkluzivno pokindin vaš 4. thaj 5. razina e potpore na angigarelpe manušeske:

- kaste isi ando vlasništvo avera stani vaj kher, numaj stani vaj kher kaj koristinel vašo bešipe, a savo šaj te bikinel vaj tekerel najam thaj adalesa te osigurinel sredstva vašo pherdo thaj efikasno učestvovanje ando društvo andral barabarno temelo sar thaj e avera,
- kaj isiles ko vlasništvo butjakoro than kaj na koristinel vaš registririme djelatnostija,
- kaj leske si osigurimo thanardipe andi institucija e socijalnikane galjaki vaj kotar avera pružatelja e socijalnikane sevina, andi sastipaskiri vaj avera institucija, vaj organizirimo bešipe, palo zakon kaj regulirin socijalnikano galja vaj palo averaa propisija.

FUNDINA VAŠ GINATIN O POKINDINA ANDE SISTEMO E SOCIJALNIKANI GALJA

Lačhardes ando Zakono e socijalnikani galja thaj o Zakono e inkluzivno dodatko, lovengere pokindina ande sistemo e socijalnikani galja andi Republika Kroacija računinen pe trin fundina:

- Učipe ando garantirano minimalno pokindin, phanden pe ando regularnikano procento paše fundin savo sevikerol vaš ginatin e garantirano minimalno pokindin, savo phandel e Vlada e Republika Kroacija jekhvar ande berš, lačhardo Zakono e socijalnikani galja.
- Učipe e inkluzivno dodatko, sar lovengo pokindin vaš manušenge invaliditetencar, phanden pe ando regularnikano procento paše fundin savo si propisimo Zakonesa e inkluzivno dodatko, thaj lafundin andi Vlada e Republika Kroacija phandel odlukaja.
- Učipa e avera lovengere pokindina ande sistemi e socijalnikani galja, phanden pe ando regularnikano procento paše fundin vašo ginatin godova prava, savo odlukaja phandel e Vlada e Republika Kroacija.

5 SOCIJALNIKANE SEVINA

Skenirin o kod

Socijalnikano sevina obuhvatinen butja save si usmerime pe dikhipe, arakhipe thaj rešipe pe pharipena kola save sastena jekh manuš vaj familija, sar te avel lačhipe ando dživdipe thaj majbut phandipe andi khedin.

Sevina ande socijalnikano sistemi andi Republika Kroacija ande Kroacijako zavodo vašo socijalnikani galja, dikhen pe pala trubutnipe e lebarnese, pala rizikija, familijake zorja thaj pala resursija save isi ando lokalno kherutnipe. Planiribe e sevina kerel pe pala individualno plano vaj plano e intervencija, kaj isi fokus pe zorjaripe e lebarne thaj pe arka ando te nakhen o problemija thaj pharipena.

Rodipe pala te ostvarinen o sevina kemen pe ando područno biro e Kroacijako zavodo vašo socijalnikani galja, pala o than kaj o lebarno dživdinel.

Sevina šaj ovel privremeno vaj dugotrajno, pala so dikhel pe ando procedura, thaj aven pala:

- e Zavodosko činavdipe,
- e Zavodosko uputnica vaj zaključak,
- ugovor pala davibe socijalnikano sevina.

TIPOJA E SOCIJALNIKANE SEVINA

1. Jekhto socijalnikano sevin

Akaja sevin si jekhto kontakt e lebarnea thaj e Zavodosa kova ukljućini vakeribe, informiribe e lebarnea, jekhto procjena ando rizik thaj hitno intervencija ako isi ugroženost. Akaja sevin si namenimi manuŝenge kola ko prvo drom rodena arka vaj kola pale avile te roden arka palo lungo vakti.

2. Sevin e sveobuhvatno procjenaki thaj planiripa

Akaja sevin kerel procjena e trubutnipe, e bilaćhipe thaj e zorja e lebarnea thaj e familijake, thaj keribe individualno plano pala ververin.

Ando akaja sevin isi planiripe ando mjere e aktivnostija thaj dikhipa (pratipe), sar te ovel arakhipa e interesja e lebarnea.

3. Savjetovanje – saveti thaj arka

Akaja sevin si kratkovakti stručno arka pala lebarno thaj pala familijake ćlanja, sar te ovel pokolaj te naken o problemija thaj te zorjarel pe lićno kapacitetija thaj dŝovapialipe. Ciljo si zorjaripa pala anenape o ćhinavdipa thaj pala te nakhen o problemija.

4. Stručno procjena

Akaja sevin si procjena e kabilipa thaj e trubutnipe e lebarnea, pala te del pe miŝljenje so si tipo, trajanje thaj butvarikanipe e sevin so trubun.

Akaja sevin si pala ćhavore kola isilen razvojno riziko vaj pharipa, thaj pala manuŝenge save isilen invaliditeto.

5. Psihosocijalnikano savjetovanje

Akaja sevin si intenzivno stručno arka pal lebarnea, sar te nakhaćeren pe emocionalno, ponaŝajno thaj socijalnikane pharipena.

Kerel pe individualno vaj grupno, thaj temeljinipe pe terapijsko phandipe maŝkar o lebarno thaj stručno manuŝ.

6. Socijalnikano mentorstvo

Akaja sevina si stručno arka pala manuŝenge save si ande riziko e socijalnikani isključenost.

Sevina si usmerimi pe zorjaripe e kabilipa thaj pe lači integracija andi khedin. Mentorstvo kerel pe trujal redovno thaj strukturirimo dikhipe (sastanke) lebarne thaj mentorencar, pala te stekninen pe dživdipaskere thaj socijalnikane vejštine, sar te ovelen samostalno funkcioniribe.

7. Familijaki medijacija

Akava si stručno proceso, savo so del arka e članenge thaj familijake te rešinen pe e konflikto, naročito ande čipota e razvod vaj ande neslaganje pala čhavorengiri galja.

Akcento si pe mirno phandlo thaj pe arakhipa čhavorengere interesija.

8. Psihosocijalnikano tretmano pala prevencija e nasilno vjavaharipe

Akaja si savjetovno-terapijsko thaj psihoedukativno sevin, usmerimi te achavi e nasilja maškar partnerija vaj andi familija, trujal strukturirimo tretmani.

Odobrini pe manuŝenge kote isi riziko pala nasilno vjavaharipe, trujal procijena andro stručno timo ando Zavodo, pala te ovel arakhipa e familijakere članija thaj čhavorengoro dobrobit.

9. Psihosocijalnikani arka

Akaja sevin obuhvatinol stručno postupura thaj arka, pala razvijipe thaj lačharibe: kognitivno, funkcionalno, komunikacijsko, govorno-jezično, socijalnikano, terbiatipeno vejštine save trubul o lebarno pala lačo dživdipe.

10. Rano razvojno arka

Akaja si stručno poticajno arka pala čhavoro savo isile razvojno odstupanje, riziko vaj pharipe, thaj savjetovno arka pala dad thaj dej thaj familija, pala te zorjarel pe razvoj thaj nahtarinkeripe e čhavore andi khedin.

Sevina del pe đikote eftato dživdipaskere berša.

11. Arka pala nahtarinkeripe ande programura e terbiatipe thaj redovno obrazovanje

Akaja sevin si arka pala terbiatipeitelja, učitelja thaj stručna manuša ande vrtićija thaj sikljovna pala te ovel lokheder nahtarinkeripe e čhavorenca save isi razvojna pharipena, e terne pherdeberšengere manušencar save isilen invaliditeto ande redovno programura.

12. Arka ando kher

Akaja sevin si praktikako arka pala lebarna save nanaj buti te ikerel pe korkoro, sebepi puranipe, nasvalipe vaj invaliditeto(kinibe e habe, keribe maro, održavipe e higijena).

13. Rahanipe

Akaja sevin si organizirimi diveskiri aktivnostija uz stručno arka, pala čhavorenge, manušenge save isilen invaliditeto, purane manuša, phare nasvale manuša, beskućnacija, pala te zadovoljinen pe fudavne dživdipaskoro trubutnipe, kola našti keren pe andi familija.

14. Organizirimo dživdinipe

Organizirimo dživdinipe si sevin ando dživdinipe ando stambena jedinice uzal stalno vaj povremeno stručno arka, kola si ande ciljo te oven ande peskere osnovna dživdipaskere trubutnipa, te kerel majlachi dživdipaskiri kvaliteta, te razvijinolpe samostalnost thaj socijalnikano uključinipe.

Akaja sevin si namenimi e čhavorenge bi parivarni galja, manušenge ande invaliditeto, phure manušenge, manušenge kola si viktime ando nasilje, beskućnikenge thaj avera a ranjiva grupe.

15. Thanardipe

Thanardipe si intenzivna socijalnikani sevin koja osigurinel dživdinipe, sako divesi galja thaj stručno arka kana o lebarno naštikarel te ovel pe peskere osnovna dživdipaskere trubutnipa andi familija ni ko avera sevine. Akaja sevin obuhvatinel krizne situacije, rehabilitacijsko thaj psihosocijalnikane tretmanura, thaj posebne akije (sar školovanje avrijal ando dživdipaskoro than, keda džal ano sastarino dajani).

16. Personalno asistencija

Personalno asistencija si namenimi manušenge ando invaliditeti ko trubun arka ando avera manuša ande sako divesi aktivnost.

Ciljo si te kerel nezavisno dživdipe thaj te unapredinol i kvaliteta ando dživdipe.

Akaja sevin si propisimi thaj ostvarinel pe prema o Zakono andar personalno asistencija.

6 MJERE E FAMILIJAKRO-PRAVNO E ČHAVORENGORO ARAKHIPA

Skenirin o kod

Familijakro-pravno arakhipa si skup mjere save e Kroacijako zavodo andar socijalnikani galja kerel arka te arakhel e čhavorengere prava thaj dobrobit, thaj te del arka parivarengere ande rešavanje pharipa ande familijako funkcioniripe.

Ciljo familijako-pravnikane arakhipa si:

- te osigurinel e čhavorengo sigurnost, stabilnost thaj razvoj,
- te del arka parivanenge ande kerdinkeralipe parivarengiri galja,
- te sprečinel zanemarivanje, zlostavljanje vaj avera tipoja khatar keripe e čhavorengere prava.

MJERE PALA ZAŠTITA E PRAVENGO THAJ DOBROBIT E ČHAVORESKO ANDAR NADLEŽNOST ANDRO ZAVODO

Kana andar stručno procena utvrdinolpe kaj avela povreda e čhavorengere prava thaj dobrobiti thaj e čhavorengoro razvoj si phagerdo, o Zavodo phenel thaj kerel mjere te arakhel prava vašo čhavorengo dobrobit.

Kana o Zavodo birinel mjera save si prikladna, trubul te dikhel kaj te phenel akaja mjera save najhari ograničinel parnivarengo pravo te kerel galja pe čhavorese, ako odola mjera šaj te arakhel e čhavorengo prava thaj dobrobit.

Upozorenje pe greške thaj propuste ande kerdinkeralipe e galja pe čhavorenge

Zavodo xramome dromea upozorinel parivarnen upo nedostatkiya ande galja pe čhavoresa save avela jekhvar vaj save avela retko, thaj posledice pe čhavoresa si blaži karakter.

Ande akaja situacija o Zavodo šaj te uputinel parivarnen pe sastipaskere, edukativne thaj avera stručno programura thaj sevina vaši parivarnengiri arka, dživdipe thaj čhavorengo razvoj.

Mjera e stručno arka thaj potpore ande kerdinkeralipe e galja pe čhavorenge

Zavodo ka odredini parivarnenge mjera stručno arka thaj potpore ande kerdinkeralipe parivarikani galja pe čhavorenge thaj ka utvrdini kaj o parivarne našti korkore te kerel galja pe čhavoreske ande celo vaj ande jekh akija, vaši okolnosti pe parivarnengo rig vaj pe čhavorengo rig, thaj o razvoj čhavorengo ka ovel phagerdo. Akaja mjera Zavodo ka odredini samo ako o dživdipe thaj čhavorengo sastipa ande familija nanaj phagerde.

Mjera intenzivno stručno arka thaj nadzor te ostvarinolpe e čhavorengiri galja

Zavodo odredinol e parivarnenge mjera intenzivno stručno arka thaj nadzor pe galja pe čhavorenge ako si utvrdimo kaj razvoj čhavorengo si ozbiljno phagerdo, a o parivarne si:

- spremna thaj sposobna ande kratko vreme te promeninel peskero vjavaharipe thaj ka spreči e čhavorengo izdvajanje andar familija,
- spremna te poštuinen jasno uputstva thaj te omogućinen slobodno nadzor upri čhavorengiri galja.

Akaja mjera o Zavodo odredini samo ako o dživdipe thaj čhavorengo sastipa ande familija nanaj phagerde.

Žurno mjera izdvajanja thaj thanardipe e čhavoren avri familija

Ako postojinel bilachipe upo čhavorengo dživdipe, sastipa vaj dobrobit, save šaj te arakhempe te ikalen e čhavoren andar neposredno okruženje, o Zavodo odlučinel pe žurno čhavorengo ikaljiba andar familija vaj andar aver manuš kova si le e čhavorestar i galja.

Zavodo istovremeno ka odlučinel thaj pe privremeno čhavorengo thanardipe ko aver manuš kova ispuninel uslovija te avel galjaniko, ko udomiteljsko familije, andral i institucija andi socijalnikani galja, vaj ko avera fizičko vaj pravno manuš savo kerel socijalnikani galja.

MJERE PE ARAKHLIPE E PRAVA THAJ ČHAVORESKO DŽIVDIPE ANDAR SUDSKO AUTORIZIRIPE, SO ŠAJ PHENEL PE PREDLOG E ZAVODOSTAR

Privremeno poverinpe e čhavore avere manušeske, udomiteljsko familijake vaj institucijake andar socijalnikani galja

Sudo andar izvanparnično procedura phenel činavdipe pe privremeno poverinpe e čhavore avere manušeske, udomiteljsko familijake vaj institucijake andar socijalnikani galja, thaj vi pe thanardipe e čhavoresko avri andar familija, pe predlog e Kroacijako zavodo andar e socijalnikani buti, kana e čhavo angleder si žurno ikaldo andar piro neposredno okruženje vašo bilachipe ando dživdipa, sastipa vaj čhavoresko dživdipa, thaj vi ande avera čipote kana utvrdilpe kaj si bilačipe upo čhavoresko dživdipe thaj sastipa, a ande tijeko si familijakiri procjena thaj planiranje avera mjera pe arakhlape e personalno pravo thaj e čhavoresko dživdipe.

Zabrana te ave pašhe e čhavoreske

Sudo šaj andar izvanparnično procedura te zabrani e parivarnenge, mami vaj papo, phen vaj phral, ekvašuphen vaj ekvšuphral, aver familijako manuš so na bešel e čhavoresa, thaj avera manušenge (so but vakti bešle ande familija e čhavoresa, ande adava vakti galjile pe čhavo thaj si len razvijime emocionalno veza) te kaj našaj neovlašteno te aven pašhe e čhavoreske ande odredime thana vaj ande odredimi udaljenost thaj te kaj na uznemirinen e čhavore avera čhandenca, kaj si primjeri: neovlašteno uspostavinipe veza e čhavoresa vaj uhođenje.

Leljardipe e pravo pe bešipe e čhavoresa thaj poverinpe e sako diveseski galja pe čhavo avera manušeske, udomiteljsko familijake vaj institucijake andar socijalnikani galja

Sudo andar izvanparnično procedura e činavdipasa lol e parivarnese e pravo pe bešipe e čhavoresa thaj poverinol pe čhavore e sako diveseski galja avera manušeske, udomiteljsko familijake vaj institucijake andar socijalnikani galja:

- pe fundin e familijaki procjena e Kroacijako zavodo andar socijalnikano buti, kaj e čhavoreske pe ačhipe vaj pale-avipe ande familija pretini bilachipe upo dživdipe, sastipe thaj razvoj vaj,
- kana ande familija na avile planirime promjene andar angleder tharde mjere pe čhavoresko arakhlape.

Leljardipe e pravo pe bešipe e čhavoresa, parivarnese leljarolpe thaj e pravo pe sako diveski galja pe čhavo.

Poverinipe e čhavoreshke so si problemi ande vjavaharipe sebepi arka ando sikljaripe andi udomiteljsko familija vaj institucija andari i socijalnikani galja

Sudo andar izvanparnično procedura phenel čhinavdiipe kaj o čhavoreshke so isiles problemi ando vjavaharipe poverel pe vaši arka ando sikljaripe, institucijake andar socijalnikani galja vaj udomiteljsko familijake

- vašo e čhavoreshko vjavaharipe so ozbiljno ugrožinel pire pravo thaj interesi, thaj pravo thaj interesi e familijake vaj avera manušenje,
- kana parivarne vaj avera manuša so galjen pe čhavoreshko but zanemarinen e sikljaripe vaj našti te valjano sikljaren e čhavoreshke, kana ververin ano vjavaharipe našti avel postignimi ni jek avera blažo mjera.

Leljardipe e pravo pe parivarni galja

Sudo lol e parivarnege e pravo pe parivarni galja andar izvanparnično procedura kana utvrdini kaj o parivarno zloupotrebinel vaj but phagel pire parivarni džovapialipe, dužnost thaj pravo.

OBAVEZNO SAVJETOVANJE

Obavezno savjetovanje si forma andi arka e familijakere članenge kaj den sporazumno čhinavdiipe pe familijakere vjavaharipa, jekh baro akcento pe arakhlipe e familijake vjavaharipa ande save sudjelujnoj o čhavoreshko, thaj pe pravna posledice kana sporazum na avel postignimo thaj kana pokreninel sudoske procedure ande save odlučinela andro čhavoreshkoreshko personalno pravo.

Savjetovanje kerel o stručno tim andi područno kancelarija e Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti, nadležno e čhavoreshkoreshko dživdinipaskoro than vaj rahanipaskoro than, vaj pe than e paluno zajedničko dživdinipaskoro than vaj rahanipaskoro than e bračno vaj izvanbračno partnerija.

Obvezno svetovanje angleder o razvod vašo brako

Sukladno Familijakoro zakon, parivarne kaj isilen barbaruno tikno čhavoro, mora te oven ande obvezno svetovanje angleder te pokreninen e sudska procedura anglal razvodo e brako.

Ako o parivarne kamena te razvodinenpes sporazumno, angleder obvezno svetovanje mora te kerena vi plan pe barabaruni parivarnengi galja, savo jasno definirinel kaj o čhavoro ka dživdinel, sar ka oven o lične veze, arakhipan thaj komunikacija e avere parivarnea, sar ka anen o važna činavdipa, thaj sar ka avel e čhavoreshko parvardipe.

Ako parivarne na araklje sporazumno plani pe zajedničko parivarnengi galja, o stručna manuša ka svetjinen len te pokušinene te ačhoven sporazumno ande familijakiri medijacija.

Obvezno svetovanje angleder miškalinpe avera sudske procedure pe parivarnengi galja thaj lične veze e čhavoresha

Parivarne thaj avera manuša ande familija mora te pokreninen thaj te učestvuinen ande obvezno svetovanje angleder te miškalininen sudske procedure kaj ande leste odlučinel:

- medicinske procedure pe čhavoro,
- čhavoreshko obrazovanje,
- odobravanje plana pe barabaruni parivarnengi galja vaj sporazum pe lične veze e čhavoresha,
- kerdinkeralipe samostalna parivarnengi galja,
- čhavoreshko zastupanje palo leske važna lične prava (ververin e lično čhavoreshko alav, ververe dživdinipaskoro than vaj rahanipaskoro than, thaj izbor vaj ververin e vjerska pripadnost),
- kerdinkeralipe e pravo pe informacije palo važna okolnostija vezano pe lične prava e čhavoreshko,
- kerdinkeralipe, ograničavanje vaj zabrana e lične veze e čhavoresha.

PLAN PE BARABARUTNI PARIVARNENGI GALJA

Plan pe barabaruni parivarnengi galja si xramomo sporazum e parivarnenge palo čhand sar ka ostvarinel barabaruni parivarnengi galja, ande okolnosti kaje čhavoreshke parivarne na dživdinen trajno jekhetane ande familijakiri khedin.

Ande plan pe barabaruni parivarnengi galja mora te avel detaljno uredime:

- than thaj adresa kaj o čhavoro dživdinel,
- vaxti savo o čhavoro ka tradel sakova parivarnea posebno,
- čhand e razmjene informacija palo delibe suglasnost angleder te anen o importantna činavdipa palo čhavoro (ververin e lično alav andro čhavoro, ververin e dživdinipaskoro than vaj rahanipaskoro than e čhavoreshko thaj izbor vaj ververin e vjerska pripadnost, zastupanje pali imovina thaj imovinake pravija e čhavoreshke, thaj avera činavdipa save šaj but te uticajinen pe čhavoreshko dživdipe sar so lične veze sa manušenkar kaj si čhavoreshke pashe, izvanredna medicinska procedure vaj sastaripe, thaj andi savi sikljovni ka džal) razmjena e importnatna informacija palo čhavoro (informacije palo čhavoreshko sastipa, thaj dosljednost ando terbiatipe, thaj informacije palo školske thaj izvanškolske obveze),
- učhipa ando parvardipe sar obveza e parivarno kaj na dživdinel jekhetane e čhavoresha,
- čhand sar ka rešinen buduća sporna pučhiba.

Parivarne mora te sikaven čhavoreshke saikerin e plana pe barabaruni parivarnengi galja thaj te omogučen leske te phenel plo mišljenje, ando sklad leskere beršenkar thaj zrelost, thaj te pošujnen les ando sklad e čhavoreshki dobrobiti.

Plan pe barabaruni parivarnengi galja, parivarne šaj te kerena samostalno, ande procedura obvezno savjetovanje, vi ande procedura familijakiri medijacija.

Te bi o plan ačhol ovršna isprava, plan pe barabaruni parivarnengi galja mora te avel predato sudoske ande izvanparnično procedura palo odobravanje, ande rok e 6 masek angleder završetak e procedura e obvezno savjetovanje.

KERIPE BUTI E ČHAVORESHKERE IMOVINA

Keripe buti e čhavoreshkere imovina nanaj ande Zavodoski autoriziripe, nego, ande sklado e Familijakoro zakoni (čl. 98, st. 3), parivarne mora angleder te mangel odobrenje andro sudo ande izvanparnična procedura.

TUŽBA THAJ THANESKO AUTORIZIRIPE ANDE PROCEDURA VAŠI RIJEŠAVANJE PUČHIBA PALO PARIVARNE GALJE, OSTVARIVIBE PERSONALNIKANE ODNOSA E ČHAVOREA LE PARIVARNOSA THAJ E ČHAVORESKO PARVARDIPE

Te o parivarne na avile ande sporazum palo plan pal barbarutni parivarnengiri galja vaj te sudo adava plan na odobrinda, sako parivarno vaj čhavo šaj te podnesini tužba vašo rešiba o pučhiba kasa ka dživdinel o čhavo, sar ka ostvarini parivarnengiri galja, sar ka ostvarini personikane odnosija e čhavoresa le avera parivarnosa, thaj sar ka avel e čhavoresko parvardipe. Bi odobrenje andro sudo, parivarne našti te keren činavdipa pali imovina thaj prava so si važne vašo čhavore.

Ande procedura kaj o sudo odlučini kasa ka dživdinel o čhavo, pali parivarnengiri galja thaj palo ostvarivibe personikane odnosija e čhavoresa le parivarnosa, o sudo nanaj phandado e rodinipe e strankencar.

Vaš adala sporura, nadležna si o sudo savo si opće thaneski nadležna vašo čhavo.

SPORURA VAŠO ČHAVORESKO PARVARDIPE

Kroacijako Zavodo vaš socijalnikani galja ande temeljo e pristankosko e parivarnosko kasa o čhavo dživdinel, podnesini tužba e sudose vašo čhavoresko parvardipe thaj zastupini e čhavore ando sudsko procedura, sar si adava phandado ande čl. 424. Familijakoro zakon.

O zavodo ka podnesini kriminalno prijava protiv obvezniko kaj mora te pokini parvardipe, savo na ispunini piri obveza andro parvardipe, ande roko ando 15 dive katar o dive kana o Zavodo ka džanel kaj parvardipe na avel ispunimo redovno thaj celo, sar si adava phandado ande čl. 319. st. 3. tačka 1. Familijakoro zakon.

SO SI UDOMITELJSTVO?

Udomiteljstvo si forma andri galja avri familijatar, e lebareske (čhavo vaj phuro manuš) avel thanardipe thaj galja ande udomiteljsko familija.

Thanardipe ande udomiteljsko familija delpe čhavoreng vaji phure manušenge kaj najlen piri familija, thaj udomiteljsko familija prihvatinini len sar piro člano.

Udomiteljska familija opredelinipe so ka aven udomitelji e čhavoreng vaji phure manušenge.

TIPOJA E UDOMITELJSTVA

Tipoja udomiteljstva si: tradicionalno udomiteljstvo, srodničko udomiteljstvo thaj udomiteljstvo sar buti.

Tradicionalno udomiteljstvo: udomitelj del galja čhavoreng vaji phure manušenge kaj trubul thanardipe ande udomiteljsko familija.

Srodničko udomiteljstvo: udomitelj del galja čhavoreng vaji phure manušenge savo si člano e familijako.

Udomiteljstvo sar buti: udomiteljstvo kaj o udomitelj ostvarini prava ande mirovinsko thaj obavezno sastipaskoro osiguranje.

Udomiteljstvo sar buti šaj te avel standardno (čhavore thaj phure manuša) thaj specijalizirano udomiteljstvo e čhavoreng.

ČHAFORENGORO UDOMLJAVANJE

Čhavore kaj keren thanardipe ande udomiteljske familije majbut si čhavore bi odgovrno parivarni galja, čhavorebi parivarne, čhavore kola o parivarne zanemarinen vaj keren bilache parivarngere obaveze, čhavore kaj si viktime andro familijakoro nasilje, thaj čhavore kaste isi razvojno teškoće.

Thanardipe osigurinipe e čhavorenge andar najtikne berša (za jekh čhavoro trubul te avel thanardipe već andar o bijanibe), thaj trajil dži ko krajo ando redovno sikljovipa, a majbut dži biš thaj šhov berš. Udomiteljsko familijake šaj te del pe dozvola vašo udomiteljstvo vašo thanardipe dži trin čhavore, a udomiteljeske kaj si korkoro šaj te avel dozvola majbut e duj čhavore.

Kana trubul te delpe thanardipe phenenge thaj phralenge, šaj te avel thanardipe thaj majbut sar trin čhavore ande jekh udomiteljsko familija, ako postojini uslovija thaj ako o udomiteljija mangel.

Udomitelji but puti opredelinenpe te len samo jekh čhavo thaj te galja den leske dži kana trubul. Jekh udomitelji opredelinipe thaj za povremeno udomljavanje – sar primer, den thanardipe čhavorenge ande praznici vaj slično. Šaj thaj te avel kaj udomitelji angleder len jekh čhavo, a palal bajrakeri o broj e udomljene čhavore.

Sar bi o thanardipe e čhavoresko pherel piro cilj – o čhavo te bajrol ande familijakoro okruženje – važno si kaj sa e članura e familijake aven spremne te prihvatinen čhavore sar piro člano thaj te len le ande pire aktivnosti.

Udomiteljija šaj te aven ani buti, thaj ande adava čipota šaj te avel upis e udomljeno čhavoresko ande vrtić andar celo berš, pe preporuka Kroacijako zavodo e socijalnikani galja, thaj ako ando vrtić isi mogućnost te priminen e čhavore.

Udomitelji šaj te opredelinpe thaj te kerel udomiteljstvo sar zanimanje thaj te bavinipe udomiteljstvom ando piro kher, thaj ande adava čchand te ostvarinen prava andar radno odnosija.

E ČHAVORESKO THANARDIPE

Čhavoreske priznaji nipe pravo pe thanardipe ande udomiteljska familija ando than kaj si lesko dživdinipaskoro than, sebepi te oven familijakere thaj avera socijalnikane veze thaj te ovel postignuta socijalnikani uključenost, numaj ako adava nanaj ande interes e čhavoresko vaj te ande o adava than nanaj udomiteljske familije.

Ande jekh udomiteljska familija **šaj** te oven smestime najviše trin čhavore.

Ande udomiteljska familija kaj udomitelj kerel standardno udomiteljstvo, **mora** te ovel trin čhavore istodobno.

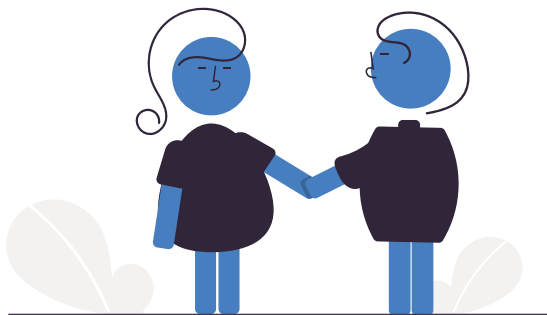
Majhari čhavore šaj te oveln smestime ani udomiteljsko familija andar duj čhavore potikne taro trin berša, duj čhavore so silen baro invaliditeti vaj trito stupanj e invaliditetesko, vaj ako kerelas pe ando parivarno so isile chavo kotar o jekh berš, kaj si smestimo barabar jekh averae čhavorea.

Poviše andar trin čhavore šaj te ovel smestime ako kerelas pe andar phral thaj phen, dej e čhavorea điko jekh berš, vaj libarne so isilen privremeno thanardipe ande krizne situacije.

Kana si andi udomiteljska familija smestime trine čhavore e pharipa ando razvoj, numa jekh čhavoro šaj te ovel le baro invaliditet vaj trito stupanj e invaliditetesko, prema procjena e funkcionalne kabilipa.

Ko korkorino udomitelji šaj thaj mora te ovel duj čhavore istodobno.

Ko udomitelja kaj kerel specijalizirano udomiteljstvo vašo čhavore šaj te ovel jekh čhavoro. Iznimno, šaj te ovel thaj avera čhavore ako si phral vaj phen, kana adava si ande interes e čhavorengi thaj uzo udomiteljesko suglasnost.

SURADNJA E ČHAVORESKERE BIOLOŠKO FAMILIJA

Thanardipe e čhavoresko ande udomiteljska familija smatrinipe privremeno, a ande trajanje e thanardipe o parivarne dobinen potpora, šartija thaj te prezuminen i galja pe piro čhavore. Ande nesave čipote adava proces si uspešno, thaj čhavore šaj te irinen pe ande familija; ande avera čipota šaj te ovel šartija vašo čhavoresko posvajanje. Ande solduj čipote thanardipe achola.

Ande trajanje e thanardipesko ande udomiteljska familija, čhavoro si les pravo pe kontakti, susreti thaj druženje pe pire parivarnea thaj avera članora andi biološka familija, ando ciljo vašo čhaveskoro održavanje thaj razvoj pašipa e familijasa. Adala kontaktija održinenpe te adava si ande čhavoresko interes.

Ande nesave čipote o susretija e biološko familija šaj te ovel ande kontrolirime šartija, uzal o nadzor e stručna manuša, a ande nesave čipote si zabranime te nabi ugrozini e čhavore.

Vrama thaj than kaj o arakhipan ka avel, šaj te ačholpe andar sudikano lil vaj andar dogovor (phenipe) maškar e udomiteljura, e članura e biološki familija thaj e nadležno područnoro ofiso e Kroacijako zavodo vašo socijalnikani buti.

E arakhipe thaj e družba e čhavoresa e biološki familijasa šaj te ačhol ande kher e udomiteljska familijakoro, ako odoleske isi o uvjetija, arakhipana šaj te ačholpe thaj angleder avral onado udomiteljsko than. Te avile o pharipa andi komunikacija thaj ando saradnja maškar e udomiteljija thaj e čhavoreskere familijaja, tadane o problemura rešinenpe uzal potopora andro zavodoskoro pordručno ofiso.

UDOMLJAVANJE E BARE MANUŠEN

Ande udomiteljske familije thaj khera thanarel bare manuša kaj našti te galjinen pe pale peste, majbut angleder bare manuša thaj manuša save isi invaliditeti.

Ande jekh udomiteljska familija šaj te thanarelpa majbut štar bare labarne, thaj angleder jekh labarno e thanardipea ande krizne situacije.

Te o udomitelj kerel udomiteljstvo sar korkoro, šaj te thanarel majbut duj labarne.

POKINDINA PALO UDOMITELJSKO KERIBE

E pokindina save e udomiteljija len palo udomiteljsko keribe si lovengiri pokindin kaj si namenimi te ačhol e libarneskere dživdipaskere troškura, pokindin e udomiteljeske palo uloženo trud ando libarneskoro arakhipe kolese si priznajmo pravo pala thanardipe andi udomiteljska familija.

ŠARTIJA PALA IZDAVANJE DOZVOLA

E uvjetija pala keribe e udomiteljstvo si propisarde andar Zakono palo udomiteljstvo.

O manuš savo mangel te kerel udomiteljstvo trubul te avel pherdebershengoro, kroacijako državljani, savo si les dživdinipaskoro than thaj dživdini ande Republika Kroacija, thaj trubul te avel les kherikane uvjetija.

Ando prvo podnošenje o zahtjev pala izdavanje dozvola trubul te avel majcikno andar 60 berš. Trubul te avel završimo majhari srednjoškolsko obrazovanje (e uvjetija pala berša thaj obrazovanje na ačhon pe palo srodničko udomiteljstvo).

Zapreke pala udomiteljstvo keribe si: poremećime familijakere vjavaharipa, kaj isi nasvalipe vaj xali savo šaj te ugrozinel e thanardipeskere labarne bilacho vjavaharipe (keriba kaznena djela, nasilje ande familija, ovisnosti thaj slično).

E manuša save si zainteresirime pala tradicionalno udomiteljstvo trubul te avel len izvor e prihodosko, vaj pire sredstva pala parvardipe.

Panda procijeninel pe manuškiri motivacija thaj e familijakere članura pala udomiteljstvoskoro keribe thaj kabilipa e udomiteljo pala uspješno keribe e udomiteljstvosvoskoro.

POSTUPKO ANDRO DOZVOLAKORO IZDAVANJE

E manuša save odlučinenpe te keren udomiteljstvo trubul te den zahtjev thaj dodatno dokumentacija. Akava šaj te keren korkore, preko pošta vaj preko e-pošta ande adresa e županijsko služba ando Zavodo, savo si nadležno prema adresa e manuškoro dživdipaskere thaneskoro.

O postupak savo angleder avel uključinel, maškar aver, vačeriba e socijalno radnikesa thaj e psihologa, psihologijakoro testiranje, thaj avipe e članura e timo pala udomiteljstvo ande stambeno prostor pala te dikhen odgovarinen li e stambene uvjetija e propisarde uvjetencar.

Te sine sa e uvjetija zadovoljna, e udomiteljija nakhena osposobljavanje pala neve udomiteljija savo kerel o nadležno županijsko služba, thaj pala uspješno završisardo osposobljavanje, e udomiteljeske izdajnela pe i dozvola pala udomiteljsko keribe.

Pala izdavanje e dozvola šaj te avel o smještaj e labarutnese.

Galjanipe si institut e familjakoro-pravno arakhipa pala maloljetne manuša bi parivarnengi galja, vaj pala pherdebershengere manuša save pala razna razlozi našti te arakhen pire prava thaj interesi, vaj save pire vjavaharipenca ugrožinen pire prava thaj interesi vaj e prava thaj interesi e avera manušengo. E butja e galjanipeskoro keren e Kroacijako zavodo adni socijanikani galja, o galjaniko thaj o posebno galjaniko.

TIPOJA ANDO GALJANIPE

O institut razdvajinel galjanipe upro čhavore, galjanipe upro pherdeberšengere manuša thaj posebno galjanipe, thaj primjeninel pe pala arakhipa e odredime fizičke manuša save pala pire berša, satipaskere xali vaj avera razlozi našti te arakhempe korkore pala pire prava vaj interesi.

Sako manuš šaj te del informacije e Zavodoske pala trubutnipa te delpa arakhipa e manušenge save pala duševne smetnje vaj avera razlozi našti te arakhen pe pala jekh andar pire prava, trubutnipe vaj interesi, vaj save ugrožinen e prava thaj interesi e avera manušengo pala save si len obaveza te galjainen.

PROCEDURA PALA LELJARDIPE ANDO BUTJAKORO KABIPE

O nadležno područno ofiso e Kroacijako zavodo andi socijalnikani buti prema than e dživdinipaskoro thanesko e pherdeberšengoro manušeske pala savo procijeninel kaj pala duševne smetnje vaj avera uzroci našti te arakhi pe pala pire plesutne trubutnipe, prava thaj interesi, vaj ugrožinel e prava thaj interesi e avera manušengo pala save trubul te galjainel, po službena dužnost dela predlog e Sudoske te kerel pe procedura pala leljudipe ande butjako kabilipe.

O nadležno područno ofiso e Zavodo, manuške pala savo si kerdi e procedura pala leljardipe e butjako kabilipe, anavkerel posebno galjaniko. Ande odluka pala anavipe e posebno galjanikesko ačharel pe pire dužnosti thaj ovlasti, thaj ande pravilo ograničinel pe zastupanje ando procedura e leljardipe e butjakiri kabilipe thaj pe keribe hitne mjere save si nužne pala imovinesko osiguranje vaj pala e manuško sastipaskoro arakhipa pala savo vodinel pe i procedura.

O Sud šaj te anel činavdipe numa pala djelomično manuško leljardipe e butjakoro kabilipe, vjavaharikanes o manuš našti te avel potpuno leljerdo ando butjakoro kabilipe.

Ande odluka pala djelomično leljardipe e butjakoro kabilipe o Sud ka odredinel mjere, radnje thaj butja save o manuš našti te kerel korkoro, sar primjeri: raspolaganje e imovinesa, e pokin vaj e avera lovengere butja, upravljanje e imovinesa, odlučivanje pala butikheripa, dena izjave vaj keriba butja save odnosinel pe pala brako, parivarno galja thaj avera osobna stanja.

E butja save naj odredime ande sudikani odluka pala djelomično leljardipe e butjakoro kabilipe, o manuš savo si djelomično leljardo butjakoro kabilipe šaj te kerel korkoro.

O manuš savo si leljardo e butjakoro kabilipe, o nadležno Zavodosko područno ofiso ka čhivel les ande galjanipe thaj ka anavdel les galjaniko ande rok e trijanda dive andar e pravomočno sudikani odluka.

KO ŠAJ TE AVEL GALJANIKO?

Galjanikoske anavdel pe o manuš savo si les osobine thaj kabilipa pala galjanipesko keribe thaj savo pristanel te avel galjaniko, te akava si pala e štićenikosko dobrobit.

O Zavodo šaj te anavdel e štićenikose thaj majbut galjanikija thaj ando isto vrama te odlučinel trubul li te anen odluka pala posebno odredime keriba vaj procedure, barabar vaj sako korkoro.

O Zavodo šaj te anavdel ande činavdipe pala anavipe e galjanikesko thaj zameniko e galjanikesko, savo trubul te ispuninel e uvjetija pala galjaniko.

Te o manuš si leljardo ando butjakoro kabilipe, thaj angleder leljardipe e butjakoro kabilipe ande oblik javnobilježnikani isprava odredisarda e manuše vaj majbut manuša pala save mangel kaj te anavdel len galjanikija, thaj, thaj pala manuša pala save mangel kaj te anavdel len zamenikija e galjanikesko (anticipirime naredba), o Zavodo ka anavdel akale manuša galjaniko, thaj zameniko galjanikeskoro, te si ispunime avera pretpostavke pala galjanikeskoro anavipe.

Te akava manglen e okolnosti e čipota thaj dobrobit e štićenikosko, o Zavodo ka anavdel galjaniko e manuše savo si butikerno ando Zavodo andar redo andro stručne radnikija.

O Zavodo ka pendarel e štićeniko e manušesa pala savo namjerinel te anavdel les galjanikoske thaj ka manglen andar leste mišljenje pala adava manuš.

Galjaniko našti te avel o manuš:

- savo si leljardo e pravo pala parivarni galja,
- savo si leljardo e butjakoro kabilipe,
- savo interesi si suprotno e interesenca e štićenikosa,
- andar savo, s obzirom pala leskoro vjavaharipe, osobine thaj odnosi e štićenikosa, našti te džanel pe kaj ka kerel pravilno e galjanikeskere dužnosti,
- savesa o štićeniko sklopisarda ugovor pala doživotno vaj dosmrtno parvardipe,
- savo e bračno vaj izvanbračno drugo sklopisarda e štićenikosa o ugovor pala doživotno vaj dosmrtno parvardipe.

O Zavodo ande odluka pala anavipe e galjanikesko odredinel pire dužnosti thaj prava.

O činavdipe pala čhivibe ande galjanipe thaj pala e galjanipesko prestanko, thaj činavdipe pala anavipe thaj činavdipe e manušeskere galjanikoske, o Zavodo ka del ande rok e ohto dive andar đives kaj o činavdipe ačhel izvršno e matičareske pala upis ande matica vašo bijandipe, thaj e zemljišnoknjižno odjeloske e općinsko sudo ande savo područje o manuš ande galjanipe si les nekretnine, pala zabilježba vaj pala brisanje e zabilježba ande zemljišne knjige.

E GALJANIKERESKERE DUŽNOSTIJA

O galjaniko trubul te kerel mjere te o štíčeniko te osposobini pe pala korkoro dživdipe thaj butji, savjesno te arakhel pe pala osobna thaj imovinska prava thaj obaveze, thaj pala dobrobit e štíčenikosko, thaj sago ande sklado e odluka pala leljardipe e butjakoro kabilipe.

Angleder te kerenpe o mjere palo arakhipa e manuškere e štíčenikoske vaj pala lesre imovinske interesija, o galjaniko sako drom trubul te razmotrini e mišljenje, e mangipe thaj e osjećaji e štíčenikoske thaj te len len ande račun, numaj te akava si suprotno e šhukaripa e štíčenikoske.

O galjaniko ka nastojinel te e pherdeberšeskere štíčeniko, zavisno andar leskoro satipa thaj kabilipa, te ukljućinel les ando sako diveskoro dživdipe thaj ande slobodne aktivnosti.

ŠTÍČENIKOSKO ZASTUPANJE

O galjaniko zastupinel e štíčeniko ando keribe butja thaj radnje ande save o štíčeniko si leljardo sebepi e butjakoro kabilipe.

Ande butja vašo zastupanje, o galjaniko trubul te prihvatinel e štíčenikoskoro mišljenje thaj e mangipe, numaj te akava si suprotno e štíčenikoskoro dobrobit.

E GALJANIKOSKORO DŽOVAPIPE

O galjaniko si odgovrno pala šteta save kerda ando keribe ande pire dužnosti vaj andar zloupotrba e položaj thaj ovlasti.

O galjaniko trubul sako šov masek thaj kana adava mangla o nadležno e Zavodosko područno ofiso, te kerel izvješće pala piri buti thaj pala xali e štíčenikosiri imovina. Jekh primjerak katar o izvješće pala buti thaj pala xali andi štíčenikosiri imovina, o galjaniko trubul te del e štíčenikoske savo pherda dešuštar berša.

O galjaniko savo si upro e Familijakoro zakono obavezniko te uzdržavinel e štíčeniko, trubul sako berš thaj kana adava mangela o Zavodo te podnesini izvješće pala piri buti thaj pala xali e štíčenikoskiri imovina.

O izvješće podnesini pe ande lilakoro vaj usmeno oblik ando zapisniko.

Ande izvješće, o galjaniko trubul te phenel sar kerda galja pala e štíčenikoskoro manuš, pala leskoro satipa, pala leskoro arakhipa vašo pravo thaj dobrobit, thaj te del podatke pala upravljanje thaj raspolaganje e štíčenioskere imovinas, pala e štíčenioskere prihodi thaj rashodi, thaj te avel len potrebna prilogija savenca dokazinel pe e prihodosko učipa thaj e imovinakoro xali pala period pala savo podnesinipe o izvješće.

Posvojenje si posebno oblik e familijakoro-pravnikano čhavorengo zbrinjavanje bi odgovarajuća parivarni galja, kolesa kerel pe trajno odnos maškar parivarno thaj čhavo. Ando posvojenje e posvojiteljija dobinen pravo pala parivarni galja.

O posvojenje ovela maškar e posvojiteljija thaj lenge pašutne pe jekh rig, thaj maškar o posvojeniko thaj leskere potomcija pe avera rig, jekh nerazdvojimo odnos andro srodstvo thaj sa e prava thaj dužnosti save andar adava avel.

O posvojenje si kerdo andar

❶ Familijakoro zakono, thaj andar ❷ Pravidniko pala elementija save odnosen pe pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje, pala sadržaj e stručno mišljenje pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje, pala metode pala utvrđivanje e podobnost thaj prikladnost, pala sadržaj andro izvješće vašo čhavo, pala keripe e registro e potencijalne posvojiteljengo, thaj pala čhand sar kerelpe e posvojenjengro registro, thaj andar ❸ Pravidniko pala čhand sar kerelpe o očevidniko thaj e spisa andro predmetija pala posvojenje, thaj pala izvješćeskoro sadržaj pala čhavoreshkiri prilagodba ande posvojiteljska familija.

PRETPOSTAVKE ANDI POSVOJITELJENGIRI RIG

O posvojitelj šaj te avel manuš andar majhari biš thaj jekh berš, thaj majbaro andar o posvojeniko majhari dešuohto berš. Te si posebno opravdime razlozi, o posvojitelj šaj te avel thaj manuš majcikno andar biš thaj jekh berš, te si phureder andar e posvojeniko majhari dešuohto berš.

E čhavore šaj te posvojenen o bračno thaj izvanbračno partnerija, vaj andar jekh bračno vaj izvanbračno partner te o avera bračno vaj izvanbračno partneri si parivarno vaj čhavoreshko posvojitelj, vaj andar jekh bračno partneri uzal pristanko e avera bračno partneri thaj andar o manuš savo nanaj ano brako vaj ande izvanbračna khedina.

E čhavore šaj te posvojenel Kroacijako državljan, thaj iznimno o posvojitelj šaj te avel thaj stranco državljanino te akava si ando najlačo e čhavoreshko interes, uz anglederno odobrenje e ministarstvo savo si nadležno pala butja e socijalnikani galja.

MIŠKALNIPE ANDI PROCEDURA

Angleder o miškálnipe andri procedura pala zasnivanje posvojenja e bračno vaj izvanbračno partnerija vaj o manuš savo mangel te posvojenel, ka podnesini ande područno ofiso ando Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti savo si nadležno prema piro dživdinipaskoro than, lilakiri prijava pala namjera e posvojenje thaj rodipe pala izdavanje e mišljenje pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje.

E podnositeljija anglal te kerel o postupko pala denjaripe e mišljenje pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje trubul te aneksinel:

- ❶ biajmo lil,
- ❷ nikajno lil (pala bračno partnerija),
- ❸ dokaz pala isi e izvanbračna khedin (pala izvanbračno partnerija) pravomočno sudikani odluka,
- ❹ dokaz pala državljanstvo,
- ❺ potvrda andro doktori pala psihofizičko satipaskoro xali,
- ❻ potvrda andro butjarno kaj kerel buti,
- ❼ dokaz kaj protiv o manuš kova del zahtjev thaj protiv leskere khereskere članura nanaj vodipe kazнено procedura.

PROCJENA PODOBNOSTI THAJ PRIKLADNOSTI PALA POSVOJENJE

E procjena podobnosti thaj prikladnosti pala posvojenje kerel o područno ofiso andro Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti prema leskoro dživdinipaskoro than, vaj manušengo rahanipaskoro than save si len namjera te posvojinen.

O ofiso, pe temeljo e podnijime rodipesko, ka utvrdinel te li e bračno vaj izvanbračno partnerija vaj o manuš savo mangel te posvojinel pherjarkerel zakonske pretpostavke, thaj ka procijeninel lengri podobnost thaj prikladnost pala posvojenje.

Te, pala procjena e podobnosti thaj prikladnost pala posvojenje, ačhel kaj si ispunime e zakonske pretpostavke, e potencijalne posvojiteljija ka uputinen pe ande obaveza te učestvinen ando program e stručno priprema pala posvojenje.

Ande područe e mjesno nadležnost, Zavodosko područno ofiso, butja vaši stručno priprema pala posvojenje keren e stručno radnikija ando Familijakoro centro, Udruga pala potpora Vaši posvojenje Adopta thaj Udruga na Drugi način.

Pala kerdi procjena ko si podobno thaj prikladno thaj pala stručno priprema pala posvojenje, o Zavodo izdajnela mišljenje pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje ando rok e šov masek andar so dobinen e lilakori prijava thaj e rodipe. Pala izdavanje e mišljenje pala podobnost thaj prikladnost pala posvojenje, e potencijalne posvojiteljija upsinen pe ando registro vaši potencijalni posvojitelji.

ARKA THAJ POTPORA PALAL ZASNIVANJE POSVOJENJA

Kroacijako zavodo vaši socijalnikani buti trubul te osigurinel e čhavoreshke thaj e posvojiteljeske savjetodavna arka thaj potpora thaj pala adava so o posvojenje si zasnivimo. Palal zasnivanje, o Zavodo pratinela e čhavoreshki prilagodba andi posvojiteljsko familija thaj pala so nakhel šov masek andar o dive kana sine o zasnivanje, pala adava kerela izvješće.

PRAVO PALA UVID ANDE PODATKE VAŠI POSVOJENJE

E podatke vašo posvojenje si službena tajna.

O uvid ande spisija pala posvojenje thaj ande matica ando čhavoreshko bijandipe ka dopustinel pe e pherdeberšeskore posvojenikose, e posvojiteljeske thaj e parivarneske savo dinda pristanak kaj o čhavo te posvojenel leste poznato posvojitelji, vaj bračno vaj izvanbračno partneri ando čhavoreshkoro parivarno.

E maloljetno posvojenikoske ka dopustinel pe uvid ande spisi vašo posvojenje, o matičaro ande matica vašo bijandipe, te o Zavodo ka utvrdinel kaj o uvid ande spisi pala posvojenje vaj ande matica vašo bijandipe si ande leskoro interes.

Paše familijake ando posvojeniko, ka dopustinel pe uvid ande spisi pala posvojenje, te o Zavodo ka pribavinela pristanko ando pherdeberšeskoro posvojeniko.

**Pala te priznanen pe prava vašo pokindina thaj usluge andar
socijalnikani galja, trubul te den džovapi ando Kroacijako zavodo
Vaši socijanikani galja, prema than kaj o manuš dživdinel,
vaj ando rahanipaskoro than.**

Skenirin o kod

Majbut informacije, nevipa thaj obrascija rode ande Zavodosko stranica:

www.socskrb.hr

